

Περίληψη II

**ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΝΟΜΩΝ**

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ

1. Ποιό είναι το **πρόβλημα**;
2. Γενικά, **πρέπει** να ληφθεί κάποιο μέτρο;
3. Η λήψη κάποιου μέτρου επιβάλλεται από τη **διεθνή συνεργασία**;
4. Ποιές **εναλλακτικές** λύσεις υπάρχουν;
5. Πρέπει να υπάρξει πράξη της **βουλής**;
6. Πώς μπορούν να λυθούν τα **νομικά προβλήματα**;
7. Είναι η **έκταση** της ρύθμισης απαραίτητη;
8. Είναι η ρύθμιση κατανοητή και **φιλική** προς τους πολίτες;
9. Είναι η ρύθμιση **πρακτική**;
10. Βρίσκονται το κόστος και τα **κέρδη** (από τη ρύθμιση) σε μια σχέση αντιστοιχίας;

Σε καθεμιά απ'αυτές τις ερωτήσεις αντιστοιχούν οι εξής διευκρινιστικές υποερωτήσεις:

1. Ποιό είναι το **πρόβλημα**;

- 1.1. Υπάρχει διεθνής εμπειρία σε σχέση μ' αυτό το πρόβλημα; Αν ναι, ποιά;
- 1.2. Ποιά είναι τα ενδιαφερόμενα μέρη που εκφράζουν τις απαιτήσεις για αλλαγή; Υπάρχουν αντιτιθέμενα συμφέροντα;
- 1.3. Ποιές αιτιολογές επικαλούνται; Πόσο συγκεκριμένα και σοβαρά είναι τα προβλήματα, λάθη, επιπλοκές που αναφέρονται; Ποιά είναι γεγονότα και ποιά ενδεχόμενα;
- 1.4. Πώς είναι σε αντιπαράθεση (με την υπό ρύθμιση κατάσταση) η σημερινή πραγματική και δικαιική κατάσταση; Ποιές ελλείψεις έχουν διατυπωθεί; Ποιά συναφή ρυθμιστικά συστήματα πρέπει να ληφθούν υπόψη;
- 1.5. Ποιός είναι ο σκοπός; Ποιοί στόχοι ελπίζεται ότι θα επιτευχθούν; Υπάρχουν συγκρούσεις μεταξύ διαφορετικών στόχων;
- 1.6. Ποιά είναι η γενική οικονομική και διοικητική δομή σε σχέση με το πρόβλημα;
- 1.7. Υπάρχει αρκετή σχετική πληροφορία ή απαιτείται περαιτέρω έρευνα; Αν ναι, πώς θα διεξαχθεί;

2. Γενικά, πρέπει να ληφθεί κάποιο μέτρο;

- 2.1. Τι θα συμβεί, εάν δεν επιχειρηθεί τίποτε; Το πρόβλημα, κατά πρόβλεψη, θα οξυνθεί, θα παραμείνει αμετάβλητο ή θα επιλυθεί με τον καιρό από μόνο του ή με την αυτοοργάνωση των κοινωνικών δυνάμεων, χωρίς κρατική παρέμβαση;
- 2.2. Πόσο υψηλός είναι ο αριθμός των υποκειμένων (της ρύθμισης) και των προς λύση πρακτικών περιπτώσεων;
- 2.3. Ποιές εξελίξεις στην οικονομία, επιστήμη, τεχνική, κλπ. έχουν ιδιαίτερη σχέση με το πρόβλημα;
- 2.4. Χρειάζεται η λήψη κάποιου μέτρου για λόγους ανταγωνισμού ή για προστασία των καταναλωτών;
- 2.5. Υπάρχει περίπτωση το μέτρο να δημιουργήσει νέα προβλήματα ίδιας ή μεγαλύτερης σπουδαιότητας από το πρόβλημα που επιδιώκεται να λυθεί;

3. Η λήψη κάποιου μέτρου επιβάλλεται από τη διεθνή συνεργασία;

- 3.1. Επιβάλλεται η λήψη κάποιου μέτρου από τη συμμετοχή μας στην Ε.Ε; Άλλα κράτη μέλη έχουν αντιμετωπίσει παρόμοια προβλήματα;
- 3.2. Η ευρωπαϊκή συνεργασία απαιτεί νομοθετική ή άλλη νομική/δικαστική ρύθμιση;
- 3.3. Υπάρχουν άλλες διεθνείς όψεις - απαιτήσεις του φαινομένου που πρέπει να ληφθούν υπόψη; Υπάρχει ανάγκη επαφής με διεθνείς οργανισμούς για μια πιο εμπεριστατωμένη συζήτηση του προβλήματος;

4. Ποιές εναλλακτικές λύσεις υπάρχουν;

- 4.1. Τι απέδωσε η ανάλυση του προβλήματος; Ποιές είναι οι αιτίες του; Ποιοί παράγοντες μπορούν να επηρεαστούν;
- 4.2. Με ποιές κατάλληλες στρατηγικές δράσης μπορεί να επιτευχθεί πλήρως ο επιδιωκόμενος σκοπός ή να γίνει ένας αποδεκτός συμβιβασμός; (π.χ. με μέτρα για την αποτελεσματική χρήση και εφαρμογή των υπαρχουσών διατάξεων, εργασία δημοσιοποίησης, συμφωνίες, επενδύσεις, προγράμματα κινήτρων, παρότρυνση και

- υποστήριξη μιας γενναίας αυτοβοήθειας των ενδιαφερομένων, διασάφηση μέσω των δικαστηρίων)
- 4.3. Ποιά είναι τα καταλληλότερα πραξολογικά εργαλεία, λαμβανομένων υπόψη ιδιαιτέρως των κάτωθι σημείων:
- α) δαπάνες και επιβαρύνσεις για τους πολίτες, τα δημόσια οικονομικά και την οικονομία,
 - β) αποτελεσματικότητα (μ.α., ασφάλεια επιτυχίας, βαθμός και πιθανότητα επίτευξης του στόχου),
 - γ) επίδραση στο υπάρχον σύστημα κανόνων και των ήδη σχεδιασμένων προγραμμάτων,
 - δ) παρενέργειες, παρεπόμενες συνέπειες,
 - ε) κατανόηση και δυνατότητες αφομοίωσης εκ μέρους των αποδεκτών και των εκτελεστών
- 4.4. Με ποιόν τρόπο μπορούν να αποφευχθούν νέες διατάξεις;

5. Πρέπει να δράσει η Βουλή;

- 5.1. Είναι το αντικείμενο της ρύθμισης, εξ άλλων λόγων, τόσο σημαντικό ώστε να πρέπει ο κανόνας να ψηφιστεί από το Κοινοβούλιο; Πρόκειται για ζήτημα που αφορά π.χ. την προστασία της ζωής που ρυθμίζεται από το αρθρ.5 του Συντάγματος;
- 5.2. Μπορεί να επιτευχθεί ο στόχος της πράξης - εντελώς ή εν μέρει - από τις νομαρχίες, τις κοινότητες ή άλλες κρατικές αρχές με τη βοήθεια των μέσων που διαθέτουν οι ίδιες;
- 5.3. Σε τί έκταση πρέπει να δραστηριοποιηθούν οι αρμοδιότητες της Βουλής;

6. Πώς μπορούν να λυθούν τα νομικά προβλήματα;

- 6.1. Σε τι επίπεδο πρέπει να εισάγονται οι κανόνες (σύνταγμα, πράξη νομοθετικού περιεχομένου, νόμος, προεδρικό διάταγμα, διοικητική πράξη ή οδηγία-εγκύκλιος);
- 6.2. Σε ποιό επίπεδο μπορεί η καθιέρωση των κανόνων να εκχωρηθεί και ποιά η ανάγκη για εξουσιοδοτήσεις;
- 6.3. Είναι η λύση συμβατή με διεθνής συμβάσεις (π.χ. Διακήρυξη Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, GATT);
- 6.4. Ποιά θα είναι τα αποτελέσματα της νομοθέτησης σε σχέση με τους υπάρχοντες κανόνες;

- 6.5. Ποιά όργανα ελέγχου απαιτούνται (επίβλεψη, άδειες, εξαιρέσεις, πρόσβαση, επιθεώρηση, έλεγχοι); Μήπως είναι αρκετή η αυτο-παρακολούθηση;
- 6.6. Πώς αντιμετωπίζονται τα μεταβατικά θέματα; Απαιτούνται αλλαγές στα νομοθετικά όργανα; Μπορεί η προβλεπόμενη ρύθμιση χρονικό περιορισμό ισχύος ("κανόνας υπό δοκιμή);

7. Είναι η έκταση της ρύθμισης η απαραίτητη;

- 7.1. Είναι το σχέδιο απαλλαγμένο από περιττές προγραμματικές διακηρύξεις ή περιγραφές του σκοπού της οργάνωσης;
- 7.2. Μπορεί να περιοριστεί το εύρος του κανόνα (διαφοροποίηση και εξειδίκευση) με μια γενική διατύπωση (τυποποίηση, ενιαιότητα, αόριστες νομικές έννοιες, γενικές ρήτρες, παροχή διακριτικής ευχέρειας;)
- 7.3. Μπορούν οι λεπτομέρεις και οι προβλέψιμες αλλαγές να αφεθούν στην εκδούσα αρχή ή πρέπει να συμπεριληφθούν σε διοικητικά διατάγματα;
- 7.4. Έχουν, ήδη, οι ίδιες ρυθμιστεί αλλού; (ιδιαίτερα δε, σε ιεραρχικά ανώτερο δικαιοκκό επίπεδο), όπως:
 - α) σε μεταγραφείσα, άμεσης ισχύος, σύμβαση διεθνούς δικαίου,
 - β) σε οδηγία της ευρωπαϊκής κοινότητας,
 - γ) σε ισχύοντα νόμο.
- 7.5. Υπάρχουν τεχνικοί κανονισμοί για το ίδιο αντικείμενο ρύθμισης;
- 7.6. Ποιοί, ήδη ισχύοντες, κανόνες θα θιγούν από τη σχεδιαζόμενη διάταξη; Μπορούν να την παρακάψουν;
- 7.7. Έχει εξεταστεί η αναγκαιότητα της συγκεκριμένης μεταβολής σε συνάρτηση με εκκρεμούσα ανανέωση κεφαλαίων συναφών με τη ρύθμιση;

8. Είναι η ρύθμιση κατανοητή και φιλική προς τους πολίτες;

- 8.1. Θα συναντήσει η νέα ρύθμιση την κατανόηση και θα τύχει της αποδοχής από τους πολίτες;

- 8.2. Γιατί είναι αναπόφευκτος ο περιορισμός του ελεύθερου χώρου και η υποχρεωτική σύμπραξη του πολίτη; (όπως εκδηλώνεται, π.χ. σε:
- απαγορεύσεις, υποχρεωτικές δηλώσεις και εγκρίσεις,
 - προσωπική εμφάνιση στις αρχές,
 - υποχρέωση αποδείξεων ή παροχή πληροφοριών,
 - ποινές ή πρόστιμα, άλλες επιβαρύνσεις).
- Είναι αυτός αντικαταστατός με λιγότερο επαχθείς επιβαρύνσεις;
- 8.3. Πώς μπορούν να ελαττωθούν σ'ένα ελάχιστο εξόδων και χρόνου οι απαραίτητες προϋποθέσεις ή οι υπηρεσιακές διαδικασίες εγκρίσεων και επιδοκιμασιών;
- 8.4. Μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να κατανοήσουν την προβλεπόμενη ρύθμιση από την επιλογή των λέξεων, την δομή των προτάσεων και το μέγεθος τους, την έκταση, τη συστηματική, τη λογική και την αφαίρεση της κάθε διάταξης;

9. Είναι η ρύθμιση πρακτική;

- 9.1. Επαρκεί μια σύμβαση, ένα συμφωνητικό ή κάποια άλλη ρύθμιση του αστικού δικαίου, ώστε να μπορεί να αποφευχθεί η διοικητική εκτέλεση;
- 9.2. Γιατί δεν μπορούμε να παραιτηθούμε από νέους υπηρεσιακούς ελέγχους και μεμονωμένες πράξεις της διοικήσεως (ή την παρεισαγωγή ενός δικαστηρίου;)
- 9.3. Είναι οι επιλεγείσες διατάξεις ευθέως ακολουθητέες; Έχουν έστω και την ελάχιστη δυνατή ανάγκη μεμονωμένων πράξεων κατά την ερμηνεία του νόμου;
- 9.4. Μπορούν να υλοποιηθούν οι επιτακτικές ή απαγορευτικές διατάξεις της ρύθμισης με τα υπάρχοντα μέσα;
- 9.5. Μπορούμε να παραιτηθούμε από ειδικές διατάξεις που αφορούν στη διαδικασία παροχής δικαιοτικής προστασίας; Γιατί δεν επαρκούν οι γενικές διατάξεις;
- 9.6. Γιατί δεν μπορούμε να αποφύγουμε:
- α) κανόνες αρμοδιοτήτων και οργάνωσης;
 - β) νέες αρχές, συμβουλευτικά όργανα;
 - γ) συνδρομή άλλων οργάνων;
- 9.7. Ποιές αρχές ή άλλοι φορείς θα αναλάβουν την εκτέλεση;
- 9.8. Τι συγκρούσεις συμφερόντων αναμένονται από τους φορείς

της εκτέλεσης;

- 9.9. Έχει εξασφαλιστεί στους φορείς εκτέλεσης ο απαιτούμενος χώρος άσκησης της δραστηριότητάς τους;
- 9.10 Ποιά γνώμη έχουν οι φορείς/αρχές εκτέλεσης για την σαφήνεια του σκοπού της ρύθμισης και για την έκβαση της εκτέλεσης;
- 9.11. Δοκιμάστηκε προκαταρκτικά η σχεδιασθείσα ρύθμιση με τη συμμετοχή των φορέων εκτελέσεως (“παίγνια αναπαράστασης”);
 - Γιατί όχι;
 - Με ποιό αποτέλεσμα;

10. Βρίσκονται το κόστος και τα κέρδη (από ρύθμιση) σε μια σχέση αντιστοιχίας;

- 10.1. Σε ποιό ύψος πρέπει να αναμένεται η οικονομική επιβάρυνση των αποδεκτών ή, κατά τα λοιπά, ενδιαφερομένων; (κατά περίπτωση εκτιμήσατε ή τουλάχιστον περιγράψατε σε αδρές γραμμές το είδος και την έκταση).
- 10.2. Μπορεί να υποστηριχτεί η επιπρόσθετη οικονομική επιβάρυνση των αποδεκτών - ιδιαίτερα των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων;
- 10.3. Σε ποιό ύψος ανέρχονται οι επιπρόσθετες δαπάνες και τα έξοδα για τα οικονομικά της περιφέρειας ή των κοινοτήτων;
Τι δυνατότητες κάλυψης υπάρχουν για τις επιπρόσθετες δαπάνες;
- 10.4. Έχουν διεξαχθεί έρευνες κόστους-οφέλους;
 - Γιατί όχι;
 - Σε ποιό αποτέλεσμα οδήγησαν;
- 10.5. Κατά ποιόν τρόπο θα εξακριβωθούν η αποτελεσματικότητα, το κόστος και οι ενδεχόμενες παρενέργειες της διάταξης μετά τη θέση της σε ισχύ;